



ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Joi 23 Aprile st. v.
5 Maiu st. n.

Va esi joi'a si duminic'a.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 31.

ANUL XVII.
1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Români a 2 galbeni.

Amant'a ostașului.

— Novela. —

(Fine.)

Tinerul urmări tot șirul, tot sunetul, sciă cântecul e rost.

„Numai un'a 'n lume n'a putut să bata:
Dorul dus de-acasa, dorul de amant'a.”

Sfârși arfa. Apoi dadu un ton fantastic, bizar; un eolic și confus, ca și când ar călă un nebun.

Tinerul ascultă, și trezite bunele simțiri, simți o sustrare a sufletului, greu.

Elena continuă.

Într'atâta eră aprofundata în sențul ei, cât singura tu mai sciă unde e.

Noptea naintase, lun'a eră sus, pe ceriu nu se ve-
ea o ceta.

Dar odata simți o mișcare. Privi în sus ca trezita în somn, și — ieta, naintea ei statea o figura frumoasa de barbat; figur'a lui, pentru care și-a lasat țer'a parinții, pentru care și-a decis la pasi de aventuri, și-a lapadat binele vieții pentru totdeuna.

Un minut statura ambui, uimiți și fermecați. Apoi porni Elena, ea d'antăiu, și-l îmbracișă ca seuitata.

— Line, dragul meu! — esclama cu un ton plin de durere și de bucuria.

— Elena, tu aici! — dișe el prindendu-o în braçe.

— Am pornit Line, cu arfa mea și cu durerea mea, să te reallu.

Lin statu uimit, și nu dișe un cuvânt. El tacea, iar sufletul și consciința lui strigă: „Ucigatoriule, veđi pedința ei!”

— Vidinul e mare, — continuă Elena, — nu te-aș aflat; dar am sciut eu, că deca vei auđi tu arfa mea, și melodía pe care o cunosci, vei veni ori unde și fi în lume.

Ce ironia, Dómn'e!

— Oh drag'a mea Elena! — suspină el greu. Și într'adever amorul ei și credința ei nemarginita l'a fatut să suspine profund și sincer.

Și într'asta mergeau — mergeau. De braț amândoi pe un câmp verde — nici ei nu sciiau cum, s'au aflat mergend.

— Ne preambulăm puçin Line — așa mi-a fost de or!...

Lin privi în ochii ei, i strinse mánuța cătra sine — cuvinte nu-și află. Escusarea e grea pentru omul ecatos.

Și mergeau — mergeau.

— Vântul trage dela Dunare, nu-ți e frig Elena?
— întrebă el cu ~~curat~~ delicatețe.

— Lângă tine, Line... dișe ea, și privi în ochii lui dulce și blând ca mângaiarea păcii.

Și tot mergeau.

— Unde mergem, Elena? Timpul e rece, nóptea e târđiu — nu ți-e frig?

— Line, dragul meu. Mergem, nóptea e atât de 'ncântătoare, și revederea atât de dulce. Mergem la malul Dunarii, să-ți aret pamântul țerii, ți-a fi dor de el.

Și Lin mergea, mergea dus.

Ah! priveșcea din mal eră imposanta!

Înderept câmpul verde, acoperit cu o lumina feerica; nainte Dunarea. Miliarde de oglinđi pe fața ei, și ceriul senin se resfrângea în ele cu toate stelele lui. Luntrițele sub mal se leganau pe unde, și colo 'n lungul malului se auđia ca un glas dintr'alta lume, doin'a unui luntraș.

Tablourile naturii ne rapesc.

Lui Lin i viniă: că deca ar puté el șterge de pe tabl'a vieții lui câteva dișle din urma, cât ar fi de fericit!

— Line, — dișe Elena, — oh cât de cu drag m'aș preambulă eu pe Dunare un minut; numai un minut cu tine. Sciú cum ne preambulăm odata? Luntrea mergea de sine, eu îți cântam pe arfa; tu priviai în ochii mei, de în ochii tei, și nu mai vedeam alte stele. Nu doresci tu, Line?

Întrebă, dar nu așteptă respunsul. Când sfârși întrebarea, eră la marginea apei.

În margine se leganá încet o luntrița nóua și frumoasa. Pe luntre ședea un luntraș betrán.

— Ah ce luntre frumușica, îți place Line?

Dunarea eră crescuta fórt'e, valul mergea repede.

— Dunarea e crescuta, Elena, vesh'a e grea pe apa mare.

— Te temi Line? — întrebă Elena privind în ochii lui.

O femeia dișe cătra un soldat: Te temi? — — Trebuie să marga.

Apoi il mai ducea și beți'a lui.

S'au urcat în luntre. Betránul luntraș eră pe mal.

Elena prinse vesh'a și 'mpinse luntrea pe val.

— Luntrașul, Elena draga!

— Nu ni trebuie, Line. Numai noi doi ensi. Sciú, ca atunci... Nu-ți aduci aminte cum sciú eu cârmui?

Valul i-aú luat, și i-a dus.

Elena se parea voiósa și fericita; dar când fura departe de mal, se puse lângă Lin, și deveni trista. Radică ochii spre ceriu, privi mult acolo sus la stele, și începú a plânge amar.

— Oh! Line, Line! — Numai atâta putt'ă dîce.
Tinerul i strînse capul la pept, și-i sarută fruntea.
Ea priviă spre ceriu.

Und'a trecea, și șoptele ei așa erau de grozave și de pustii. Nici un sunet în lume, numai șopt'a valului.

În vîntul de vîra, în șopt'a rîului, în murmurul frunzelor e ceva fantastic și tainic, dar mult poetic și placut; dar în șopt'a undelor în tacerea nopții, este ceva suprinător, ceva pustiu și înfricoșat.

Și acea șopt'a înfricoșata se pareă că-i dîce: viêt'a e perduta, mîngaiarea e la ceriu.

Un val mare se batù de luntre — apròpe sê-i restòrne.

Elenei i pareă că acel val dîce:

— Elena tredește-te, timpul trece.

Ea sari în picîore, și sedù de nainte. Mân'a drépta în mân'a lui, ochii ei în ochii lui.

Iér cu stîng'a se 'ntînse 'nderept, descopciă o veriga de fer, scòse un cuiu mare, și-l aruncă în Dunare.

Lin priviă în ochii ei și nu vedù alta, decăt acei doi ochi plânsi.

Apoi se puse de alta parte; redică alta veriga; și ce desfacea, aruncă în Dunare.

În urma se puse iéra lînga el.

Mân'a drépta i-o puse pe dupa cap, cu cea stînga se 'ntînse 'nderept. Dar aci statù, nu avea puteri.

Nici a plînge nu mai putea. Ea eră în ceriu deja, și 'n ceriu nu sînt lacrimi.

Apoi dupa un timp suspînă cu durere:

— Line, Line, dragul sufletului meu!

Și cu aceste cuvinte mai trase un cuiu din luntre. Apoi îl îmbracișă cu amêndòue mînilé, îl sarută ferbinte și 'nchise ochii.

În acel moment se desfacù luntrea în dòue, și ei se cufundara.

Îmbracișati ca doi dragi.

Peste trei zile s'a aflat, pe malul țerii, o luntre despoiată.

Vêsl'a dusa, luntrea despoiată.

V. R. Buticescu.

O lacrima ferbinte.

Suvenir dlui P. V.

I.



Indica doliul negru ce-acopere-a ta fața,

O mus'a mea sublîma, o mus'a mea marêța!

Și 'nspira a mea lira perduta în delir,

Sê uite că în lume tot omul e martir.

Și plêca-te spre fruntea ah! ție consfințita,

De ce 'ntorci fața-ți pala de lir'a ta iubita?

De ce dèca odata o frunte ai atîns,

O lași victima cruda amorului nestîns?

Aș vré sê cânt cum cânta o pasere 'n padure,

Cum murmura zefîrul cu tainice susure,

Sê fîa mai vialé aceste versurile,

Ca ânim'a-mi funebra, ca lacrimelé mele

II.

Din locuri departate un echo suav resuna,

Și lir'a-mi disonanta în versuri vré sê-i spuna

Aceluia ce 'n versuri cu-un ton magulîtor

Me crede fericita. O june simțîtor!

Uitat'ai că nici mus'a n'aduce fericire,
Când de pe bus'a pala lipsese o zimbire?

Când aprig'a furtuna lovesce-un muritor

Și i lipsese 'n lume cuvênt consolator?

Atunci ah! blând'a musa devine plîngătoare

Ș'acòrdele suave amar sfașietòre;

Atunci doliul negru e templul ei sînșîț

Și-atunci te 'ntreb, o june! mai poți fi fericit?

Când nor de nor se lèga și crivețul vuesce,

Atuncea caut în giuru-mi, o raza mai luesce,

O raza de lumina ce-apare 'ncetîșor,

Pe orisonul negru un mistic meteor.

O raza de lumina sunt versurile tale,

Ce făr sê sciu de unde apar în a mea cale;

Ce-mi vor fi totdèuna un suvenir placut,

De și mân'a-ți ușòra eu nu am cunoscut!

Apoi la cea urare la visurile mele

Îmi dîci sê fîu fericé, aceste versurile

Îți spune când e omul în lume fericit,

Când vocea-i mai perduta șoptesce: „Am trait“!

Când salci'a pletòsa și flòrea parasita

Pazesc ca sentinela o ânima sdrobîta.

Când mus'a parasesece un templu efemer,

Ca sê se 'nalțe iéra încet, încet spre cer!

Primesce dar din parte-mi acêsta suvenir

Și-urarea mea sincera, de o scumpa fericire,

Câci nu pe tòta fruntea e 'nscris un ce sever

Și fericirea nu e la toți un greu mister!

B.

Aurelia.

Despre continuitatea neînteruptă a elementului român în Daci'a.

— Disertațiune istorica. —

(Urmare.)

Adeca: „Itaque tempus mihi terenti, et circa murorum ambitum domus Onesegii ambulanti, progressus nescio quis, quem barbarum et unum aliquem ex Seythico exercitu esse rebar, graece me salutavit, dicens: *zaitos*, mirari ego qui fieret, ut graece loqueretur vii Seytha; et enim intra sua conclusi barbaricam linguam colunt, et affectant, neque tam Hunnorum, quam Gothorum, aut etiam Ausomorum hi scilicet, quibus cum Romanis frequentius est commercium; neque quisquam eorum facile loquitur graece“ etc.*

Dòue împregiurări fòrte momentòse atînge Priscu precum vedurăm, în descrierea caletòriei și a petrecerî sale la cartîrul lui Attila, care, dupa detaîurîle însemnate de dènsul, a fost fûra îndoicla în pîrțile Moldove de astăzi. Împregiurarea cea d'ântâiu este, că, Retorul Priscu, trecând în țînutul din còci de Dunare, el destînge aici dòue feluri de locuitori, unii indigeni, adec locuitori moșneni (*επιχωριοι*) cari îl serviau cu *malai medu* și *beutura din orș*, un fel de alimente, așa dî când, *nationale romanesci*; iéra locuitorii cèialalți sînt barbarii (*βαρβαροι*). A dêu'a împregiurare mai caractèrisatòre este, că Retorul Priscu i numesce pe acesti barbari espres: Huni ori Goti; iér pe locuitorii indigeni, *cari aveau legaturi de apròpe cu Romanii*, i numesce Ausoni, care atâta însemnéza cât: *Romani, Latini* sèu

* Priscus, in excerpt. Hist. Biz. t. I pag. 38.

li. De unde Octroatsius raționamentéza foarte logic, nd dice, cumca limb'a Ausonilor este limb'a româsca: „Per Ausoniorum linguam intelligo Valachicam, asi corruptam Latinam” ** Din toate aceste stralucesce everul curat ca lumin'a sórelui, că în timpul domițiunii Hunilor, precum și mai nainte sub Goți Dacia Traiana a fost locuita neîntrerupt de romani, acărordesidenți sânt românii din Români'a libera, Ardeal, Ungari'a și Banat etc.

Cu deosebire, românii primesc o nouă impulsivneviét'a lor política-religiósa în timpul gloriósei domniilui Iustinian (527—565). Procopiu secretariul faimoiului generalu Belisar, ne spune în istori'a sa, că ímratul Iustinian a avut cea mai mare atențiune asupraurilor dela Dunare. Prin stralucitele victorii ale gelului seu general, reușind a scóte Dacia de sub jugul rbarilor, el luá tóte măsurile trebuincióse pentru a arí provinci'a acést'a, și, astfel, a asigurá imperiul ín partea barbarilor. Despre existința naționalității rone în Dacia, óreși-cumva regenerata sub Iustinian, rbesc lamurit novelele acestui ímperat, care, în cesinea, ce ne preocupă, sânt negreșit celea mai autene documinte istorice. În novel'a XI iéta cum se esma Iustinian: „Cum igitur in praesenti, Deo auctore, nostra respublica aucta est, ut *utraque ripe Danubii* nostris civitatibus frequentetur, et tam Viminacium, am Ricidua et Literata, *quae trans Danubium sunt*, strae iterum ditioni subiectae sint — (Așá dara în esinte, cu ajutoriul lui Dđeu atáta s'a íntins statul stru, în cât *ambele ripi ale Dunarei, sunt umplute cetatile nóstre*, și atát Viminaciul, cât și Ricidua și erata, care sânt peste Dunare se afla iérasi sub postatea nóstra^c.) Cetind cineva pe Procopiu „de aedifis Iustiniani”^c va vedé, că, cetáțile și íntaririle, ce a dicat Iustinian în Dacia Traiana, ca posesiuni ale ímentului român, sânt mult mai multe decât cele cunse în novel'a sa. „Pe rip'a de dincolo (pentru noi dincoci) a edificat (Iustinian) din temelie și alte alte castele”. (Et in ripa ulteriori alia multa, quae a idamento aedificavit.**) Este dar bine constatat, că íntimpul lui Iustinian românii nu numai ímporporau cia lui Traian, ci ei áncă se bucurau și de-o íngriie deosebita din partea imperiului. Mai ales în resetul eclesiastic, românii din ambele Dacii ajunsera la íta maturitate și consciința națională, încát ei se oriseza în *biserica nationala independenta*. Ímperatul tinian, voind ca să ínnalțe locul naserii sale, redicá nul archiepiscopescé din prim'a Iustiniana (Achrida) rangul de archiepiscopie autocefală, supunénd jurisițiunii sale pe toți episcopii eparchielor Daciei ripense, ciei mediterane, Tribaliei, Dardoniéi, Misiei de sus și Panoniéi.**** Acéstă stare prospera ínse nu ținú mult p pentru Dacia.

Pe la finele secolului al VI-lea se ivesc la Dunare. nou soia de barbari, Avarii. Tóte încercările ímpelului pentru alungarea lor fura índesert, la ínceput, ía când, în urma, batúți în mai multe rënduri și níciți în íntreprinderile lor, se vedura constrinsi a pásí Dacia și a luá drumul pe urmele Hunilor. Dupa cerea Avarilor din Dacia, în secolul al VII-lea, cámele, de atáte ori calcate de barbari, remasera mute și șerte; undele cele mari ale navalitorilor trecu- ra deja.

Și precum eși corbul din arc'a lui Noe dupa di- viu, íntoemai așá eșira și românii din munți și locu- e fortificate în mijlocul câmpielor, ce fusesera patri- onialul stramoșilor lor. Colóni'a italiana renascea cu

tradițiile lui Traian, cu limb'a forului din Roma, stri- cata acum pușin prin limbele atátor popóre ce íncal- casera paméntul.* În modul acest'a Dacia remase mai mult séu mai pușin libera pâna la venirea Ungurilor, în care restimp elementul român se organizá și formá mai multe staturi mici neatérnate în deosebite părți a- le Daciei. Íntre aceste erau staturile, în care aflara Ungurii, când ínrara în Panonia, pe capetenile Gel, Glad, séu Claudiu și Menmorot. Despre existința acesor aședaminte política marturisesc tóte croniceluguresci cele vechi, în a căror autenticitate și veracitate nu ne putem índoí cu atát mai vértos, că ele sânt scrise de autori magiari, cari nici la o íntémplare nu pot fi banuíți cu tendințe și aspirațiuni daco-romane, cum fac scriitorii magiari mai noi cu istoricii români, fára deosebire.

Anonimul Notariu al regelui Bela, descriind desca- lecarea Ungurilor, dice: „Tuhutum tat'a lui Horca, au- đind dela locuitori despre bunatatea țerii din colo de padure, unde *domniá un român Gel*, a ínceput a dorí, ca déca s'ar puté prin voi'a ducelui Arpad, Domnului seu, să ocupe țér'a cea din colo de padure pentru sine și pentru urmatorii sei, care lucru să și íntémplá dupa aceea. Tuhutum eși din colo de padure cátra resarit în contra lui *Gelu ducele românilor*. (Tuhutum pater Horca, dum coepisset audire ab incolis bonitatem terrae ultra silvanae, ubi *Gelou quidam Blacus* dominium tenebat, coepit ad hoc anhelare, quod si posse esset per gratiam Ducis Arpad domini sui, terram ultra silvanam sibi et suis posteris acquireret, quod et sic factum fuit postea. Tuhutum egressus est ultra silvas versus orientem, contra *Gelou Ducem Blacorum*.) Și nu numai cá aflara Ungurii la aședarea lor în Ungari'a o poporațiune româna autoctona, ci, dupa marturi'a unor istoricii magiari nepreocupați, chiar íncreștinarea lor s'a facut prin intermediul românilor, și áncă în spiritul bisericeii orientale. „Végre szinte kétségtelen, dice profesorul I. Farkas, hogy azon népek legnagyobb része, jelesen Zalan bolgárai, Swatopluk szlávjai, Vlád oláhjai, s hihetön Maróth alattvalói is — kiket őseink e hazában találtak, s kik között megtelepedtek, és a kik mint meghódítot- tak is vallás, műveltségi szellemökkel, hihetön befolyást gyakorlának apáinkra, a keleti egyház hivei valának”. **

Fúind ínse că românii, atát la istoricii bisantini, cât și la Slavi și Magiari, sânt numíți „Vlachi”, unii scrii- tori mai noi, mai ales magiarii, în iubirea (!) lor de adevér și dreptate a ínceput a ne disputá și acéstă nu- mire istorica, cu care, de alta parte, iérasi tot ei ne gratifică ca cu un epitet de batjocura, dar, care, în rea- litate, pentru noi este și va remáné pururea un titlu de onóre, și de mândria națională. Slavi sânt „Vlachi” Anonimului și nu rumani, strigá densus în orgoliul și aversiunea lor fanatică pentru tot ce nu este magiar! În scopul de a-ne contestá prioritatea și drepturile nóstre istorice, ei atú mers pâna a preverti íntelesul genuin al cuvéntului „vlachu” dicând că acest'a n'ar specificá o origine națională, ci numai o profesiune, fiind că slo- venescé cuvéntul „vlach” ar fi ínsemnând pe cíobani séu pastori. Adevéru este ínse, dupa cum aréta eruditul nostru filolog și istoric, dl Hașdeu, că în tóte fántánele istorice ale slavilor fára esceptiune „vlach” denóta pu- rurea o ființa latina, și că nici o limba slavica, dar nici una, nu numescé pe cíobani „vlachi”. ***

V. Mangra.

(Va urmá.)

* Origin. Hung. part. I cap. 4.

** Procop. de aedif. lib. 4 c. 6.

*** Novela 11 și 131.

* Regnault, Istor. princip. Dun. c. II.

** Farkas. Egyháztört. t. I pag. 257.

*** Hașdeu. Istor. crit. t. I pag. 38.

S A L E R O N ?

Academi'a Româna.

Raportul citit în ședința solemnă dela 6 aprilie a. c. de secretarul general al Academiei Române, dl V. A. Urechia, asupra lucrărilor acestui institut în sesiunea generală a anului 1881.

Maiestate,
Domnilor,

Graire îngânătoare, neabatuta din calea inimei, scaldată în miremele primaveratice ale pajisei românesci, impletită cu aurit'a vazdoga, întinerită cu brebenelul și ghiocelul nevelor, incununată cu razele neînserate ale minții cu sfat întreg; cu așa graire deprinsu-s'a aușul dv. să fia dismerdat dela locul unde stau.

Ochii gândului ațintiți spre acest loc, dv. ve va fi dor de pên'a maestra a demisionatului dv. secretar general, dl Odobescu. Cu dv. împart sincer acest dor, dar me supun votului dv. onorator de a ocupă — sper pe timp provisor — acest loc de răspundere.

Domnilor, câteva zile dupa ce națiunea incredință mânărilor M. Sale sorțile ei, Maj. Sa subscriă decretul nascator al Academiei Române, aretând așa țerei, cum a înțeles a conduce națiunea pe calea propășirii prin cultul științei și prin o duiosa îngrijire de limb'a și de istori'a țerei.

Aș puté dice dar că sortile institutului nostru aũ fost, chiar din diu'a fundațiunii lui, asicurate prin protecțiunea capului statului. Acesta protecțiune a sporit pe mesur'a sporitôrei glorii în tôte direcțiunile activității naționale, a Domniei Majestăților Sale. Nu va fi unul din titlurile mai mici ale regnului Seu afirmațiunea istoriei, că acelaș braț carele în cremenea Balcanilor a înscris independența țerei, acelaș braț a ținut alaturea cu noi, domni colegi, o péna cercetătoare și îndreptătoare scrierei românesci.

În adevăr principal'a lucrare a Domniei Vóstre în sesiunea ce avem să inchidem, a fost continuarea și terminarea desbaterilor asupra importantei lucrări ce prin raportorele seu, ilustrul d. T. Maiorescu, a presintat Academiei încă din anul trecut comisiunea însărcinată cu regularea ortografiei limbei române. Maj. Sa, ca toți Domnii noștri cei mari, înțelegând că ființa poporului o manifesta mai presus de tôte limb'a, și în sesiunea curentă ca și în cea din anul trecut, a venit în mijlocul reprezentanților culturai naționale și a presidat la ultimele desbateri asupra lucrării noastre ortografice. Aceste desbateri, începând dela punctul al 7-lea scrisôrea lui „I“, aũ fost cu succes conduse pâna la finea lucrării și dl raportor Maiorescu a presintat, dupa însărcinarea ce i s'a dat, ultim'a relațiune a regulilor ortografiei române. Cu buna sêma Academi'a nu are pretențiunea să fi facut o lucrare în totul deplinită și definitivă; dar acestă pretențiune dear avé-o, ar fi tocmai în defavôrea maturității sale. Nu odata s'a repetit în sinul Academiei convingerea, că numai acele limbi rămân nemutabile care și-aũ perdut orice vitalitate. Timpul va schimbá de sigur multe din concludsiunile ce ați dat la lucrarea ortografiei, căci aceste prefaceri, semne caracteristice a mergerii înainte a națiunii, vi le va împune vitalitatea noastră neîndoișă națională.

Terminând lucrarea asupra ortografiei, fără de a inchide în mod autoritar câmpul controverselor filologice, Academi'a a fost preocupată numai de dorința de a lasá limbei deplina libertate destul că ea să nu fia întrecută de fugacele cursier al propășirii. Și când memorez despre înțelept'a neincatenare a controverselor filologice, sânt dator a aminti publicului o fapta cu totul în laud'a Academiei. Dv. ați sacrificat cei mai mulți

convincțiuni teoretice asupra limbei, numai din dorința ca, prin un compromis înțelept, să ajungem la ôre-care uniformitate în scriere, căci cu toții am fost și sântem spariati de consecințele rele pentru unitatea națională ce decurg din nemarginit'a diversitate a scrierii limbei românesci. Déca în ordinea morala *tot capita tot sensus* e fatala societății, apoi când e vorb'a de limbă, acestă este ucigătoare în ordinea națională. Academi'a a fost câtva timp negreșit și ea icôn'a fidela a societății prin diversitatea de scriere a membrilor ei. Condusa de Augustul ei Președinte de onóre, Academi'a a probat ênse de doi ani de zile, că interesul național va prevalá totdeuna în sinul ei și că acestui interes fia-care din noi își scie subordina convinguniile sale filologice. Cum într'o ultima ședința declară colegul nostru dl Quintescu, fia-care din noi, consecințe cu compromisul ortografic la care am luat parte, vom da bunul exemplu de supunere la concludsiunile constituind astași regulele pentru grafi'a românesca.

Națiunea are așa dar astași formulate, fără prejudecarea progreselor viitoare, regulele scrierii limbei sale; tot ce rămâne de dorit este ca aceste să pașesca peste pragul incintei acestui institut, să fia adoptate îndată de guvern, și mai cu sêma impuse publicațiunilor didactice. Asemene va trebui să se proceda ori de câte ori Academi'a, prin o nouă concludsiune ar aduce vr'o prefacere la regulamentul ortografic de astași, căci încă odata dv. nu l'ați otarit nemutabil și etern.

Etern! nimic statator și ingradit cu gardul eternității, nici graiul nici buzele care-l vorbesc! Etern este numai gardul de amuțire cu care Ddeu a împrejurat graiul de sfat și românesc a trei din colegii noștri în decursul anului trecut. Dv. ați depus lacrima de iubire, precum veți pastrá neștirbita amintirea unor barbați ca Laurian, Hodosiu, Mocioni. Conform statutelor, dv. ați pașit apoi la înlocuirea membrilor regretați și națiunea care totdeuna produce muncitorii necesari culturai sale v'a dat pe noii noștri colegi: dl Iacob Negruzzi, și-a câștigat locul la care l'a chemat sufragiele dv. printr'o staruitoare, talentôsa și neobosita munca de numeroși ani în ogorul încă nu peste tot desțelenit al literaturii naționale. Dnii Marienescu și Marian vin în mijlocul nostru la sunetul dulce și mângaios al cântecului popular, al acelui cântec care l'a îndecit brațul dorobanțului la Plevna și la Rahova, al acelui cântec care desmerdat de pên'a maestra a lui Alecsandri n'a întârziat să resune în mai tôte limbele culte ale Europei.

De mai mult timp cântări d'ale poetilor noștri moderni, repercutate dela vale la munte dela munte la mare pâna departe în țeri straine, ne reveniau pastrând tot farmecul lor, tot profumul câmpiei românesci, de și îmbracate în limba straină. Care din dvóstre citind „Rumänische Dichtungen“ de Carmen Sylva, nu s'a întrebat cu emoțiune, cine este scriitôrea care în limb'a germană a sciut duce cu atâta cunoscința de anima română și cugetarea și dorul românesc? Cine se putea identifica într'atât cu românul ca femeia, care mai deuna-și o veșuram descindând treptele tronului pentru a legá plagile vitejilor operatori ai independenței? Cine eră propriu a face ca strainii să îndragesca cântările de poezi'a noastră, de cât acea femeia care a redat dreptul de societate esteticului nostru costum național? Pe malul recoros al Peșelui, la pólele înflorite ale Verfului-cudor, noi toți am țintit cântarea respectôsa și devotată: Carmen Sylva, dulce nume, nu ne-a ascuns pe cel și mai mângaios al Elisabetei. Academi'a eră în dreptul ei să proclame pe scriitôrea Carmen Sylva de membra de onóre. Academi'a este dar onorată cu partașia la lucrările ei nu numai a Maj. Sale Regelui, sub conducerea sa noi ne ocupăm de limb'a română, ier Maj. Sa Regîn'a o ilustréza facând să resune departe cugetarea

și dorul român, la auzul mirat al popoarelor celor mai culate din Europ'a.

În aceste cântări ilustrate de pên'a Reginei-Poete predomnesce peste toți, munte carunt, cautând de sus a munți mai mici, predomnesce dicem, Alecsandri. Victor Hugo a aflat un noú titlu pentru ultimele sale opere : *Toute la Lyre*. Pot dice eu despre Alecsandri : *iéca tóta ira românésca*.

Că acésta a fost convingerea dvóstre îmi stă de proba sufragiele Academiei la ocasiunea încoronării de estimp a operelor celor mai meritorii. Premii înființate de fericiți fondatori pentru resplátirea lucrărilor importante, iér nu numai cu încuragierea acelor începatori, aceste au fost totdeuna date de dvóstre, pe cât omului este dat a nu greși pe convingeri depline de merit, fára a luá în considerațiune, al cui erá opul ce premiați. Și de asta-data au intrat la concurs 14 lucrări din care ați avut a alege trei, dupa cum academiile stabilesc concursuri pentru scrieri, alegând materiile indicate de direcțiunea ce se voiesce a da spiritului public, nu mai puțin academiile în acordarea premiilor pentru cele mai bune opere publicate peste an, trebuie să urmáresca un scop determinat. Pe lângá meritele launtrice ale operilor ce ați premiat, merite relevate așa de bine în raporturile ce ni s'au recitat adinióre, eu îmi permit a vedé în alegerea domniei-vóstre și o directiva a spiritului nostru public.

Pentru aceea dvóstre ați premiat o lucrare ca a dlui Aurelianu, care cu atáta sciința și iubire ne-a vorbit de tór'a nóstra; de aceea ați premiat o lucrare ca a dlui Hașden menita a ne fi povețuitoare în studiul propriei nóstre limbi, și în fine cu același scop ați întrunit sufragiele domniilor-vóstre mai pe sus de tóte asupra muncii de jumetate secol a acelu barbat, care în scrierile sale trecute și în cele recente a consacrat definitiv instrumentul cugetării românesci, limb'a. Sufragiele terii întregi, nu numai ale Academiei erau de mult asigurate lauriatului nostru iubit. Nu voiu închide áncă acest paragraf fára a constata cu fericire, că dintre cele 14 opere intrate la concurs și din care trei au fost incununate, sânt unele care semnaléza o îmbunetațire reala a penei românesci și a direcțiunii cugetării. Înainte pe acésta cale, și máne operile noi ale acestor barbați seriosi și studiosi vor aflá resplátirea dorita, și poi-máne Academi'a le va deschide în sinul seu locul cu-cerit prin merite și staruința.

Tot ca directiva a spiritului național ați ales în anii trecuți și ați menținut în sesiunea curenta materiile de concursuri nóue și traduceri de scriitori clasici ce au a se premia în 1882—1884 din diversele nóstre fonduri. Așa ca se citám vr'o dóue, la premiul Nasturel, ați cerut o disertațiune cu preferința la limb'a romána și descrițiunea completa sub raportul fisic și economic al unui județ al României. Tot pentru acésta ați mánținut la concursul viitor tes'a Teranul român, etc.

Dintre scriitorii latini ați inlaturat din concurs traducerea lui Pliniu care n'a dat rezultate dupa 4 ani de încercare și l'ați înlocuit cu Ammian Marcellin, fántána atât de prețioasă pentru istori'a Oriintului în genere și a Daciei în particular.

Odata cu regularea acestor concursuri a căror lista generala o ancesez aci, dv. ați modificat o decisiune anterioara a Academiei care permite membrilor ei întroducerea directa de opere la concursuri și peste termenul acordat de regulament. Dvóstre în interesul seriosei studii a operilor ce premiați, ați decis ca pe viitor să nu se admita nici o opera peste dat'a de 31 dec.

Déca pentru concurs este așa dar, pe viitor un termen fatal, nu așa énsé pentru bibliotec'a și arhivul nostru. Dvóstre ați aplaudat cu recunoscința prețioasele daruri primite în cursul anului mai cu séma dela dl Sturdza.

În decursul sesiunii curinte neobositul daruitor și înzestrator cu cel mai prețios material pentru istorie, dl Sturdza ne a mai daruit o seria de prețioase manuscrise slave și románe începénd dela secolul XIV. La aceste daruri s'a adaugat un considerabil numer de opere istorice și literare, achizițiune din fondurile Academiei, cum și o colecțiune de mai multe opere prețioase (între cari Mommsen și edițiunea Princeps dela Iasi a lui Simeon episcopul Tesalonicului) daruite de dl Odobescu.

Colecțiunile nóstre vor câștigá negreșit pe tóta diu'a în importanța și numer. E de sperat, că escursiunea arheologica și sciințifica ce ați hotarít să se faca în anul acesta în Dobrogea, va contribuí și ea la înmulțirea acestor colecțiuni.

Dar aci e locul să amintesc, că nici Academi'a nici particularii nu pot profitá de nici una din colecțiunile nóstre pe cari din lipsa de local sântem siliți a le ține în localuri straine. Este absolut cu neputința ori ce dezvoltare ulterioara a institutului nostru fára de a i se asigura un local propriu și adecuat trebuințelor sale.

În starea ínse de față a finanelor nóstre, Academi'a nu póte așteptá edificiul ce-i este indispensabil de cât dela tóra. Dv. atât nu v'ați îndoit de respunsul afirmativ al țerei románe când e vorb'a de construcțiunea templului dedicat limbei și istoriei sale, că ați și însărcinat o comisiune dintre dv. cu schițarea în proporțiunile cele mai modeste a viitorului local al Academiei Románe. Déca dicátóra romána : „Cum e femeia, așa-i cas'a“ este adevérata, apoi putem adauge, că națiunile se judeca dupa construcțiunile afectate trebuințelor cultu-rei lor.

Este timpul sosit ca să dispara caracterul de provisoriu și nestabilitate ce se manifesta peste tot în Români'a; este timpul ca piétr'a, déca nu marmur'a, să fiseze la sol instituțiunile reprezentate prin construcțiuni!

Dar áncă odata, Academi'a cu fondurile sale proprii nu va puté ajunge țint'a dorita.

Aceste fonduri au fost sporite cu 25,000 lei, prin legatul fericitului întru amintire Teodor Veisa. La ocașiunea primirei de către dv. a acestui legat ați gasit util a schimbá dispozițiunea art. 85 din regulament. Dv. ați autorizat delegațiunea să priméscă în viitor ea énsași ori-ce legat, fára să aștepte votul aprobator al plenului Academiei.

Sedint'a dela 3 aprile ați consacrat o regulării bugetului Academiei. Dv. ați marginit spesele în raport cu veniturile, echilibrându-le cu un mic escedinte. Negreșit că regularea bugetului a fost o consecința a cercetării de către dv. a raportului comisiunii nóstre financiare.

Cunoscința acestei stări financiare v'a împedecat de a da o dezvoltare mai mare activității proprie a secțiunilor nóstre. Din acest punct de vedere este aprópe totul de facut pentru secțiunea sciințifica și áncă o mare parte pentru cea istorica. Activitatea dv. ca și în trecut și în sesiunea presenta a fost redusa mai mult la premiári de opuri. De altmintrelea sesiunea ce terminám este abia incapetóre lucrărilor de regulare, așa dicénd, a părții materiale a institutului nostru.

Puține, dar în buna direcțiune, lucrările dv. de estimp au onóra se fia incununate cu presința și președint'a Maj. Sale. Academi'a a primit și pastreza calimarea și condeil cu care Maj. Sa a înscris în cartea istoriei regatul Românilor; Academi'a va pune și ea pên'a sa în serviciul sciinței limbei și al istoriei, ca la rândul lor aceste să înscrie în litere de aur gloriosul nume al Majestăților Lor Regele și Regin'a Românilor, cărora astăzi se le urám, la finea sesiunii nóstre, o lunga viața pentru prosperitatea poporului român și a instituțiilor sale de cultura!

V. A. Urechia.

Petrecheri la Hațeg.

— In serbatorile Pascilor. —

De mult n'a fost la noi nici o petrecere. Dar ieta, cū trecend postul mare, sosi serbatorea serbatorilor, in care preotul cānta : „Acest'a este diu'a care a facut' o Dumneđeu pentru ca sē ne bucurām și sē ne veselim intr'ens'a". Sosi diu'a de Paști, și cu ea ne veni și bucuri'a noastră, putend sē ne veselim dupa plac.

Înainte și dupa prānđ se facura îndatinatele visite, ier pe la patru ore dupa miēdađi o mulțime de domnișore și tineri s'adunara la cas'a preotului local, unde se petrecura fōrte bine, și decisera ca 'n diu'a următoare sē s'adune toți la dn'a L. M.

Aici, întimpinați cu afabilitatea cea mai amicabile, toți își petrecura și mai escelent, danțānd afara de celalalte jocuri de salon și „Roman'a", care deja deveni un joc popular in Hațeg. Petrecerea acest'a, de și a fost numai privata, reeși totuși mai bine decât multe baluri, căci fu cordiala și dominata d'un adeverat animo.

Amabil'a domnișōra Eugenia Munteanu nici de asta-data nu și-a cruțat osteneł'a d'a ne incāntā și a ne animā la petrecere, dimpreuna cu afabil'a domnișōra Aurelia Filipescu. Asemene ne-a pus in uimire poesi'a cāntata in chor sub conducerea grațiosei dōmne Malci Florianu. Tot așā și operile cele placute și atragătore, pe cari ni le-a cāntat din pian frumōs'a domnișōra Lucreția Munteanu, și acompaniate in chor de tota societatea, ne-a incāntat cu multa placere. In fine a fost bine gustat discursul „despre caletorii" al dșōrei Sana Popescu.

Tot in acēsta đi mai avū loc și alta petrecere, pe care — pentru originalitatea ei — o voiu descrie in puține cuvinte.

La asta petrecere iau parte numai barbați și se numeșce „pușcatul cocoșului".

Ieta cum se face acest'a! Se aduna vr'o dece sēu și mai mulți ēnsi pe lunc'a de dupa mōra, fiind că aceea e mai frumōsa și mai placuta pentru scopul acest'a. Acolo duc un cocoș. Pe acesta il lēga de o bēta și apoi toți se departēza la o anumita distanța.

De acolo descarca pe rēnd pușcile asupra cocoșului, pāna ce-l lovesc, apoi iau cocoșul, se duc și se ospetēza.

De asta-data puscānd cocoșul vr'o 50—60 de pușcaturi, l'au luat și aū mers cu toți la dl telpar Teodor Fagaraș, și venind și capel'a musicala, se dete curs liber petrecerii. Firesce, s'a đis și unele toasturi, dintre cari amintesc pe al dlui comerciant Șelariu, intru onōrea acestei serbări naționale. Y.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Ședința I.

la 1 maiu 1881. Dupa indeplinirea serviciului Dumneđesc, deputații se adunara in sal'a seminariului Andreian și de aci esmisera o comisiune pentru a invitā pe Esc. Sa parintele arhiepiscop și metropolit la deschiderea sinodului.

Esc. Sa numai decât presentāndu-se in mijlocul deputaților, dupa o cuvēntare, in care desfașurā chiamarea sinōdelor eparhiale și modul de a putē indeplinī acēsta chiamare, declarā sesiunea ordinara a sinodului archidieceșan pentru anul curent de deschisa; denumind de notari interimali pe deputații, cari aū purtat sarcin'a de notari in anul trecut.

Dupa aceste presidiul aduce la cunoscința, că deputații sinodali dr. Iosif Hodoș, asesor consistorial și referente școlar, și Cornel Pipoș aū încetat din viața in

decursul anului. Sinodul dā espresiune de pietatea sa către deputați prin sculare.

Ca deputați sinodali aleși in locurile devenite vacante, își presentēza credenționalele dnii : Vis. Romanu, Sigism. Borlea, Daniel David și I. Bechnitz.

Constatāndu-se numerul recerut de deputați pentru a putē aduce concluse valide, se procede la constituirea biroului definitiv, alegāndu-se de notari dnii deputați Nic. Frateș, Tr. Mețian, dr. Barcian, D. Comșa, An. Ghidiu și Daniel David.

La ordinea dīlei alegerea comisiunilor.

Sinodul alege pe urmatorii deputați in : comisiunea verificatōre : N. Roșescu, A. Birsan, dr. Maier. Comisiunea finanțara : N. Popea, I. Ratiu, I. Gallu, I. Filipescu, A. Trombițaș, Vis. Romanu, D. Manole, Sabin Piso și P. Cosma. Comisiunea școlara : I. Papiu, Z. Boiu, N. Mihalțan, V. Almașan, St. Iosif, dr. N. Pop, I. Popea, dr. Barcian și Bran de Lemenyi. Comisiunea pentru propuneri : N. Cristea, S. Popescu, D. Tamaș, I. Bologa, Demian, Const. Stezar, I. cav. de Pușcariu, D. Comșa și D. David. Comisiunea bisericeșca : dr. Il. Pușcariu, I. Boracu, I. Șovra, N. Gaetan, I. Teconța, R. Patița, Codru Dragușan, N. Cosma și I. Olariu. Comisiunea pentru petițiuni : M. Lazar, I. Botean, dr. Cucurariu, dr. Todea, E. Macellariu, G. Secula și A. Ghidiu. Comisiunea pentru bugetul cassei : I. Tipeiu, A. Zacharia și G. Danila. Comisiunea organizatōre : N. Popea, S. P. Moldovan, Tordoșan, I. cav. de Pușcariu, E. Brote, dr. Borcia, S. Borlea, I. Bechnitz și Serv. P. Barcian.

Presentāndu-se esibitele, se acōrda concediu deputaților : N. Mihalțan, G. Secula, dr. Pop și D. Manole, ier celalalte se împart pe la diversele comisiuni.

La propunerea presidiului se decide alegerea unei deputațiuni de trei, care intrunita cu deputațiunile din celalalte dōue diecese in 18 l. c. mergēnd la Pesta dimpreuna cu cei trei archirei sē aduca omagieile de felitare Alteției Sale ciironomul din incidentul casatoriei cu Alt. Sa principes'a Stefania, din partea bisericei romāne gr. or. reprezentata prin sinōdele eparhiale. Tot odata sinodul își esprima dorința ca archireii sē partecipe și la actul cununiei in Viena.

In deputațiune din partea sinodului archidieceșan se aleg dnii deputați sinodali : Nic. Popea, Ioan cav. de Pușcariu și Part. Cosma, și se autorizeza, ca incāt in celalalte dōue eparhii s'ar fi decis compunerea și presentarea unei adrese comune, la acēsta sē se asocieze și dēnșii și sē-o compuna in conțelegere cu ceialalți deputați.

Ședința II, la 2 maiu.

Presidiul presentēza credenționalele deputaților sinodali aleși in locurile vacante : Iosif Pușcariu, Simeou Demian, Ioan Papiu; apoi se acōrda concediu deputaților : I. Filipescu, Ioan cav. de Pușcariu și Alesiu Olariu; ier deputatul Ioanichiu Olariu își depune mandatul.

Incāt privese purtarea de diuar pe lānga procesul verbal, acesta se sistēza și se decide, ca spre chiaritatea și inlesnirea interpretațiunii concluserelor sē se induca in protocolul ședințelor și motivele aduse pentru propunerile primite.

Urmēza referad'a comisiunii generale : Se verifica deputații sinodali noū aleși. Postul de referinte școlariu devenit vacant prin mōrtea lui dr. Iosif Hodoș se decide sē se indeplinesca ānca in acēsta sesiune. In urm'a reportării consistoriului plenariu, cumca Demetriu Andronic, fost comerciant in Sibiu, reposat la 16 iuliu 1880, prin testamentul seu din 26 octombre 1877 afara de unele legate in suma de 31,000 fl. și-a testat considerabil'a avere pentru o fundațiune romānesca, care sē pōrte numele de : „Fundațiunea lui Andronic pentru romānii gr. or. din Transilvani'a", din care sē se ajutōre industriașii romāni gr. or. din Transilvani'a, conceredēnd

administrarea ei unei reprezentanțe „statatōre din membrii venerabilului consistoriu archidieceșan plenariu gr. or. din Sibiu“, la propunerea comisiunii generale se decide: Sinodul cu placere încuviințeza faptul că consistoriul a primit onorific'a sarcina împusa de nobilul testator, îndrumându-l ca după terminarea procesului fără amânare să compuna literele fundationali și să le subștērna sinodului spre aprobare, ca fundatiunea cât mai curēnd să se pōta pune în lucrare. Iēr pentru eternizarea memoriei fericitului testatoriu dispune: ca la serbatōrea stului Dimitrie, în anul acesta să se serbeze în tōte bisericile gr. or. din archidieceșca parastas pentru sufletul lui, îndatorându-se preoții ca într'o cuvēntare acomodata să aduca la cunoșcința poporului marea fapta a fericitului Andronic, iēr de aci încolo înscriindu-l între binefacatorii bisericeii și a națiunii totdeuna la stul Dimitrie să-i pomenēșca numele la liturgia.

Însemnez, cumca fundatiunea după detragerea legatelor, face 123,145 fl. v. a. Cu ocașiunea pertractării lasamētului toți legatarii ca consāngeni s'au declarat de mulțamiți afara de Frosa mar. Ioan Ghițe din Bucuresci, ca cesionar'a mamei sale, legatarii calugarie Ana Delberovicu, care a combatut atât validitatea testamentului, cât și a legatului verilor ei, ereșilor defunctului legatar Stefan Andronic din Bucuresci, declarându-se de unic'a erede a întregului lasamēt. Procesul cu acēș'a încă nu s'a finit.

S'a mai decis, ca în tot anul să se împartașēșca de ajutoriu cateheții de pe la școlele medie, încât nu vor fi avēnd dotațiune dela respectivele institute.

Coresp. II.

Sinodul eparchiei Arad.

Ședința I la I maiu.

După sevēșirea santei liturgii și invocarea spiritului sânt, II. Sa dl episcop diecesan, Ioan Meșianu, acompianat de deputații presinți sinodali, a mers în sal'a cea mare dela institutul român pedagogico-teologic, locul ținerii ședințelor sinodali, — unde prin o cuvēntare acomodata salutând pe deputați, și atragēndu-li atențiunea asupra momentuosității agendelor sinodului și deosebit asupra împuținării populațiunii nōștre, constatata cu ocașiunea conserierii populaere efectuita la începutul acestui an, declară sesiunea sinodala din acest an de deschisa.

Cetindu-se după acēșta list'a deputaților, se constatata, că sūnt preșenți 32, prin urmare sinodul e capabil de a aduce conclusiuni valide, iēra comisiunile se primesc de alese și pentru sesiunea acēșta, tot ca și în sesiunea trecuta, tot asemenea și biroul notarial.

Urmēza prezentarea repōrtelor dela senatul bisericesc, școlariu și epitropesc al consistoriului aradan și cel oradan; se prezentēza raportul epitropiei fondurilor comune, mai multe petițiuni, esibite, propuneri, cari tōte se predau comisiunilor la cari aparțin de după natur'a lor, și despre cari, pertractându-se meritorialmente, voiu raportă la timpul seu. Se prezentēza mai departe actele scrutiniului alegerii de deputați în cercurile Banat-Comloș, Șiri'a, Birchiș și Jenopolea, iēra deputații respectivi își presinta credinționalele, tōte se predau comisiunii verificatōrie.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Esc.* Sa mitropolitul dr. Ioan Vancea a trecut luni prin Oradea-mare la Budapeșta și Viena. — *Pr.* Ssa Mihaiu Pavelu, episcopul diecesei oradane, a plecat cu trenul de luni la miēdași la Budapeșta. — *Rds.* D. Ieroteiu Belesiu vicariu și președinte al consistoriului gr. or. din Oradea-mare, se afla dus la ședințele sinodului din Arad. — *Dl* Vasiliu Be-

lesiu, noul ales protopop în tractul Totvaradiei, dieces'a Arad, la 1 maiu a. c. c. n. și-a primit chiroșosirea. — *Dl* Petru Trutia, care și-a făcut pracs'a în Baia-de-Criș, a depus în Budapeșta censur'a de advocat.

Diet'a în ședința de vineri a desbatut și primit proiectul de lege pentru conversiunea rentei de aur; în ședința de sâmbeta s'a desbatut petițiunile întrate, între cari numai un'a, ceea pentru ajutorarea honveșilor din 1848—9, a deșteptat discusiune, inse cererea s'a respins. În acēșta di și cas'a magnaților ținu ședința, alegând deputatiunea vienesa și votând proiectul de lege pentru conservarea monumentelor istorice și de arta.

Regele României a mulțamit președintelui Republicei franceze conferirea Medaliei militare franceze, prin următoarea epistola: „Mare amice, Domnul Ducros Aubert, tramis eștraordinar și ministru plenipotențiar al Republicei franceze pe lângă persōn'a mea, mi-a imanuat scrisōrea Vōștra dela 14 marte trecut, precum și medali'a militara, și me grabesc a Ve esprime viu'a mea grațitudine pentru acēșta noua dovēda d'ō amiciția care-Mi este scumpa. Me simt cu atât mai magulit de acēșta distincțiune din partea Vōștra, cu cât ea se resfrânge asupra armatei Mele întregi, care a sciut să-și faca datori'a pe câmpul de onōre sub direcțiunea bravilor oficiari, cari în mare parte, datorēza cunoșcințele lor militare școlelor Franciei. D'aceea puteți fi convins de grațitudinea Nōștra cătra acēșta generōsa națiune, precum și de dorința Mea sacra d'a vedē urmându-se și întarindu-se între Români'a și Republic'a franceza relațiunile cordiale ce aș existat totdeuna între aceste dōue țeri. Sūnt fericit d'a profită de acēșta ocașiune, spre a Ve reînōi asigurarea adāncei Mele stime și sincerei simpatii cu care sūnt — Marele Vostru amic Carol“.

Mișcări electorale. Români din cercul Josasiel în comitatul Arad ținura la 26 l. tr. adunare, în care la propunerea preotului din Bonțșori Ioan Mera candidatur'a de deputat național s'a oferit parintelui protopop din Buteni Constantin Gurbanu, care mai represintase acele părți (cāci cercul de atunci s'a transformat) la 1875/8. Dl Gurbanu a primit candidatur'a și în cuvēntarea sa a facut apel la conțelegere frățesca.

Necrolōge. *Iuliu Traian Papp*, ascultatoriu cursului IV al facultății iuridice la universitatea sciințifica din Budapeșta, și teolog al diecesei de Gherla, a încetat a viețui la 1 maiu st. n. în Oradea-mare, în etate de 21 ani. Îl gelesce mama-sa Aloisia Rednic, veduv'a lui Ioan Papp, fostul vicar episcopesc foraneș de Marmati'a, surorile sale: Aloisia cu soșul ei Stefan Rednic vice-notar comitatens al comitatului Maramureș și Cornelia, juna fețiōra, frate-seu Coriolan, studinte în clas'a a VII gimnasiale: moșul seu Gavril Rednic archidiacon onorariu și protopop oradan, matuș'a sa Ana și soșul ei Daniil Napoianu paroc și protopop în Turț (cōtul Ugocia), unchii sei Iuliu paroc în Er-Endréd cu soși'a Elena Papp, Iosif doctor în medicina și medic cercual în P.-Szöllös și Gavril, jurist absolut, și consāngenii Antoniu Papp paroc în Seplac și soși'a sa Malvina Papp cu fiul și fiicele lor, și Ana Șerbanu. În mormēntarea repausatului se facu în 3 maiu, asistând tot publicul român din Oradea-mare. — *Rosa Feier* n. Mozes, soși'a notarului Leontin Feier în Dieciu, comitatul Arad, a încetat din vieța la 26 aprile în etate de 24 ani. — *Agapia L. Romanu* n. Onitiu, soși'a dlui Ludovic Romanu, capitan c. r. în pensiune, a repausat la 13/25 aprile în Brașov în etate de 33 ani, gelita, afara de soșul seu, de fiii și fiicele Maria, Cornelia, Leon, Ludovic și Adrian, de parintele seu I. G. Onitiu și de numeroșe rudenii.

Proprietar, redactor respunșator și editor:

IOSIF VULCANU.

INSERȚIUNI.

Numai odata

se ofere o ocaziune asiã de favorabila de a procura un orologiu escelent cu jumetate de pretiu.

Desfacere grandioasa.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lasat neatinsa și Elveția. Consecința a fost emigrarea lucratorilor în masse, care a periclitat existența fabricilor. Și fabrica reprezentata de noi, care e cea d'antãiu și cea mai însemnata fabrica de orològe, a închis de ocamdata fabrica sa, incredinându-ne pe noi cu vëndarea fabricatelor sale. Aceste așã numitele orològe de busunariu Washington sunt cele mai bune pe lume, sunt fòrte elegant gravurate și înfrumșetate și lucrate dupa sistema americana.

Tòte orològele sunt repassate (esaminate) pe secunda și garantãm pentru fia-care 5 ani.

Ca dovêda a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligãm prin acest'a în public, cã sântem gata a reprimi și schimbã fia-care orologiu ce nu convine.

1000 remontoir de buzunariu fãra cheie de întors la tórta, cu mantela de cristal, regulate cu acurateța estraordinara pe secunda; afara de acest'a aurite prin electro-galvanism nou, dimpreuna cu lanț și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.

1000 ancore esemplare de lucș din nickel-argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri în email, aretator de secunde, sticla lata de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum: numai fi. 7.25 de unul, tòte repassate pe secunda

1000 orològe-cilindre înfrumșetate în capsula de nickel argint, cu sticla lata de cristal pe 8 rubinuri fòrte fin repassate, dimpreuna cu lanț, medalion și cutia de catifea, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.

1000 orològe ancore de argint veritabil de 13 loti, probat de oficiul monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afara de acest'a aurite

prin electricitate fòrte fin regulate. Orològele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 11.40 unul.

1000 orològe remontoire Washington de buzunariu din argint greu și veritabil de 13 loti, probat la oficiul c. r. de punciare, pe lãnga garanție severa repassate pe secunda, cu mecanism din nickel așã în cãt orològele aceste n'au nici când lipsa de reparatura. Orològele aceste au costat mai nainte fl. 35 și astazi se capeta cu pretiul fabulos de eftin numai cu fl. 16.

Afara de acest'a lãnga fia-care orologiu se da gratuit un lanț medalion și cutia de catifea.

1000 orològe pentru dòmne, de aur veritabil cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orològe remontoir de aur veritabil pentru doamni sêu dòmne, mai nainte cu fl. 100, acum fl. 40.

650 orològe de parete cu incuadratura de emailul cel mai fin și cu mecanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 acum fl. 3.75 unul repassat.

650 orològe desteptatòre cu aparat de larma, fòrte fin regulate, aplicabile și ca orològe pe masa de scris, mai nainte fl. 12, acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru fòrte fin de sculptura în casulii innalte gotice de lemn, de întors în fia-care a opt'a di, regulate fin pe secunda, fòrte frumòse și imponente; de òre-ce un astfel de orologiu și în 20 de ani mai are preț indoit, se nu lipsesca astfel de orologiu din nici o familie, mai cu sêma pentru cã astfel de piesa de cabinet este decor în fia-care locuința. Orològele aceste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preț excepțional de eftin de fl. 15.75 unul.

Comandând cineva orològe pendule are se adauge și o arvuna.

Adres'a :

Desfacere de orològe

a

2=6

Fabricii de orològe FROMM.
VIENA, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Auditi, vedeti si mirati-ve!

Marfurile de argint Britania dela o massa concursuala a unei mari Fabrici de argint Britania, devenite falita, se dau cu ori ce preț sêu mai bine dis gratuit Tramitând fl. 7.-- în bani gata sêu cu rambursa, ori cine primesce urmatòrele 50 obiecte cu a pair a parte din valòreã reala, și adeca :

Bucãți	6 Cuțite de masa escelente, manunchiu de argint Britania cu cuțituri adeverat englesesi	fl. 3.75
"	6 Furculițe de cele mai fine, argint Britania, dintr'o bucatã	" 1.--
"	6 Linguri de mãncare de argint Britania, grele și masive	" 1.50
"	12 Linguri de cafea de argint Britania, de cea mai buna calitate	" 1.50
"	6 Susțitòre de cuțite de argint Britania, de cea mai buna calitate	" 1.20
"	1 Lingura mare de lapte de argint Britania, masiva	" 1.--
"	1 Lingura mare de supã de argint Britania grea	" 1.--
"	9 Tãve de presentat ciselate fòrte fin	" 2.50
"	2 Sfeșnice pe masa de salon Britania pine de efect	" 3.50
"	1 Corfã de pãne masiva de argint Britania	" 3.--

Tòte 50 obiecte sunt fabricate din cel mai fin și cel mai solid argint Britania, care este unicul metal ce exista pe lume, care în veci remãne alb și nu se pòte deosebi de argintul adeverat, nici dupa o folosire de 30 ani : pentru acest'a garanțãza.

Afara de aceste mai sunt :		
18 cuțite, furculițe și linguri de arg. Brit., cãte bucãți tòte 18 la olalta	mai nainte cu fl. 3.--	acum numai
6 lingura de supã	" 3.--	" "
1 lingura de lapte	" 1.50	" "
6 tãve	" 5.--	" "
6 susțitòre de cuțite	" 4.50	" "
1 cutia de zahar	" 4.--	" "
1 pãreche sfeșnice mai mari	" 2.-- și fl. 3.--	" "
1 clopoțel de mèsã	" 4.--	acum numai
1 pahar de oue	" 1.--	" 30
1 pipernița și salinița	" 2.50	" 75
1 carafinã p. oțet și oleiu	" numai	" 4.50
1 unelța de foc grea de pus pe mèsã mai nainte cu	" 3.--	acum numai
Canne de cafea și thea à fl. 2, 2.50, 3, 4, clesce de zahar à cr. 35, 50, 80, fl. 1, cutii de zahar à fl. 2, 2.80, presarator de zahar à cr. 25, 40, 75, 90, fl. 1, carafine de oțet și oleiu à fl. 2, 4, cutii de unt à cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25 4.-- àncea și alți articoli nenumerati.		

Ca dovêda, cã anuniul meu

nu este insielatoriu

me decblig prin acòsta în public, dèca marfa nu convine, a o renòrce fãra nici o greutate, în drept la epistolele de mulțamita, ce mi-au venit, și pe cari îmi voiu permite a le publica succesiv. — Cine dorece deci a primi pe banii sei o marfa buna și solida și nu lapedatura, sê se adreseze numai cãtra

A. FRAISS,
VIENA, Rothenthurmstrasse nr. 9, vis-à-vis de palatul archiepiscopesc.